

De 85 melkkoeien van Jan Schildermans en Ilse Smeets uit Overpelt verdienen elke dag de beste zorg. Na twaalf stabiele jaren groeit stilaan nieuwe ambitie tot uitbreiding. De grens ligt voorlopig op 120 koeien. 'Wij houden het liever bij een familiaal bedrijf.'

De beregeningshaspel staat aan de rand van de huiskavel opgesteld. In de verte danst het waterkanon heen en weer over het mooi groene grasland van Jan Schildermans (41) en Ilse Smeets (40) uit het Belgisch Limburgse Overpelt. 'Anders mist het gras zijn start.'

De Limburgse melkveehouder verwijst naar de door droogte geplaagde 25 hectare grasland achter het melkveebedrijf. De eerste snede ging eind april weg en sindsdien is het land opnieuw met drijfmest geïnjecteerd. 'April is de grasmaand en zonder regen missen we de groeipiek. Berekening, daar krijg je nu veel meer voor terug dan in de zomermaanden. Dan helpt beregenen alleen om het gras groen te houden.'

Gras heeft de aandacht op het bedrijf van Jan en Ilse, maar staat volledig in het teken van de koeien. 'De koeien staan altijd op de hoogste plaats', benadrukt Jan.

Er is gekozen voor najaarskalvingen. 'Nogtachtig procent van de koeien kalft tussen augustus en januari. In het voorjaar is het weer wat rustiger en kunnen we onze aandacht op iets anders richten. In deze periode zijn dat de teelten.'

Winst in gehalten

Met gemiddeld 85 koeien melken Jan en Ilse 7,8 ton melk met gehalten van 4,18% vet en 3,56% eiwit. Het areaal telt behalve 28 hectare gras ook 27 hectare mais, 6 hectare triticale en 6 hectare groenten. De graansoort triticale is al tien jaar in het teeltplan opgenomen, met wisselende resultaten. 'De opbrengst varieert tussen zes en acht ton', legt Jan uit. Hij dorst het product bij ongeveer 20 procent droge stof, laat het malen en kuilt het op die manier in. Tegen een maximum van twee kilo droge stof komt de triticale vervolgens in het gemengde basisrantsoen

Jan Schildermans en Ilse Smeets: 'Als een familiaal bedrijf goed gestructureerd is, dan ligt volgens ons de grens op ongeveer 120 koeien'

met mais en graskuil terecht, naast soja, koolzaadschroot en droge pulp. 'Triticale is een mooie energieaanvulling. Door granen te voeren kun je wel iets winnen in de gehalten.'

Op stal heerst een strikt voermanagement. Daarnaast krijgen de koeien beperkt toegang tot de weiden in het gras seizoen. 'De koeien gaan in de voormiddag van acht uur tot twaalf uur naar buiten en in de loop van de avond van zeven tot tien uur', vertelt Schildermans verder.

Triticale gebruikt als energieaanvulling in het rantsoen

Lheros en Talent lopen diverse nakomelingen onder het jongvee. Behalve die vaders gebruikte Schildermans de afgelopen tijd ook Zenith, Garrison, Dandy, Goldwyn en Allen. 'We zoeken een zware koe met een goede uier en sterke benen. Voor koeien die vertrekken, wil ik vierhonderd kilo geslacht. Dat betekent een levend gewicht van acht- of negenhonderd kilo. Dan haal je nog een mooie opbrengst uit slachtkoeien.'

Met cijfers zijn zowel Jan als Ilse erg vertrouwd, ook in het dagelijkse management. Het koppel zweert bij een open boekhouding en regelmatig overleg met collega-landbouwers. 'Het is belangrijk dat de cijfers regelmatig op tafel komen', zegt Ilse overtuigd. Sinds 1989 neemt hun bedrijf deel aan een open bedrijfsboekhouding. Vier keer per jaar komen twaalf aangesloten veehouders samen voor overleg en vergelijking van de bedrijfsresultaten. 'Zo kom je enorm veel te weten over goede en minder goede punten in het bedrijf. Er ontstaat een beetje concurrentie, maar dat stimuleert. Sinds kort zijn er ook jongere boeren bij het groepje gekomen. Die vernieuwing is

Erika 832 (v. Allen), 86 punten
Productie: 3.01 305 11.641 3,80 3,23

Voor Ilse Smeets is het belangrijk dat resultaten regelmatig op tafel komen

Cijfers staan centraal

Het voorbije jaar is geen goede referentie. De melkveehouder verwijst naar het koude, vervolgens natte voorjaar en de eveneens verregende augustusmaand in 2006. 'Als het grasland doordrenkt is, komen de koeien niet buiten. Vorig jaar heb ik om die reden de koeien na twee weken weer opgesteld. Een natte grasmat vernielen de koeien gewoon te veel.'

Vierhonderd kilo geslacht

Over de fokkerij klinken bij Schildermans even fanatieke geluiden als over het grasbeheer. 'Ik zoek wereldwijd de beste stieren op', zegt de Limburgse melkveehouder enthousiast. Van Duplex,

positief. Boeren vergeten nog te veel dat de ene van de andere heel veel kan leren.'

Groei in optie

Om de cijfers goed te beheersen kozen Jan en Ilse voor een digitaal managementpakket. 'We werken al achttien jaar met een agropakket op de computer', begint Ilse, die zelf informatica studeerde. Haar man Jan haalt de PDA-handcomputer boven en legt uit hoe hij in een handomdraai de attentielijsten op het scherm kan toveren. 'Het is bijzonder handig om al die gegevens bij de hand te hebben op het bedrijf, zeker wanneer je zelf insemineert. Vroeger

moest je eerst opschrijven welke koe bij welke stier ging en pas later kwamen die gegevens in de computer. Dat was dubbel werk. Nu is het in één keer gebeurd.'

Efficiënt omgaan met arbeid vinden beiden erg belangrijk, zeker met het oog op groei. 'Sinds onze start in 1987 zijn we stapsgewijs gegroeid. Tot 1995 hebben we wel van twintig boeren quotum gekocht.' Sindsdien is het bedrijf amper gewijzigd in omvang. Een stilte voor de storm? 'Na twaalf jaar wordt het misschien wel weer een keer tijd om uit te breiden', denkt Jan. Hij blijft desondanks gematigd. 'Het is zeker niet onze prioriteit om alleen maar te groeien. Soms

vraag ik me wel eens af of het allemaal wel zo groot moet zijn.'

Voor zichzelf heeft Jan Schildermans het antwoord op die vraag al gegeven. 'Wij houden het liever bij een familiaal bedrijf. Personeel wil ik uitsluiten. Maar ook zonder personeel kun je met dit bedrijf doorgroeien. Als het goed gestructureerd is, dan ligt volgens mij de grens op ongeveer 120 koeien.' Of dat over tien jaar op dit bedrijf de realiteit wordt, weet Jan niet te zeggen. 'Ach, als je de ambitie niet meer hebt, dan is het niet langer gezond voor de bedrijfsvoering.'

Annelies Debergh